

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

 С. О. Омельченко

27 червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
«ПРАКТИКУМ З КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ
ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»
підготовки здобувачів другого (магістерського)
рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта
за освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта»
мова навчання українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник:

Біличенко Г.В. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

Співак Я.О., доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Курінна С. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти ДВНЗ «ДДПУ»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол № 12 від 27.06.2022 р.

Завідувач кафедри

проф. С.М. Курінна

Погоджено групою забезпечення спеціальності 012 Дошкільна освіта

Керівник групи забезпечення

доц. Кахіані Ю.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження

вченою радою

Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

27 червня 2022 р. протокол № 9

1. Опис практичної підготовки

Види практичної підготовки	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Практикум з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти	Кількість кредитів, тижнів, годин:	
	6/2/90	6/2/90
	Рік підготовки	
	1-й	1-й
	Семестр	
	2-й	2-й
	Вид контролю: диф. залік у формі звіту	

2. Пояснювальна записка

Практична підготовка у ДВНЗ «ДДПУ» організується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «ДДПУ», Положення про контрольні заходи у ДВНЗ «ДДПУ».

Зміст проходження практики регулюється: Положенням про практичну підготовку (практику) здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів у ДВНЗ «ДДПУ»; Положенням про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДВНЗ «ДДПУ»; Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти у ДВНЗ «ДДПУ»; Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність ДВНЗ «ДДПУ».

Особливе місце в освітньому процесі займає практикум з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти як засіб закріплення теоретичних знань, опрацювання практичних навичок та формування професійної компетенції майбутнього фахівця дошкільної освіти та є вагомою складовою системи підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Практикум передбачено освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта» та навчальним планом спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Програма практикуму з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти є нормативним документом ДВНЗ «ДДПУ», який розроблено кафедрою дошкільної освіти на основі ОПП відповідно до затвердженого робочого навчального плану та алгоритму вивчення навчального матеріалу з фахових дисциплін.

Програма практикуму має такі основні розділи: опис практичної підготовки, пояснювальна записка, інформаційний обсяг практичної підготовки, організація та керівництво практичної підготовки та порядок її проходження, форми підсумкового контролю результатів практичної підготовки, критерії оцінювання, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в інтернеті.

2.1 Мета практичної підготовки

Мета практичної підготовки з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти є формування у майбутніх фахівців дошкільної освіти здібності до організації професійної комунікації в усіх напрямках освітнього процесу, оволодіння здобувачами професійно-комунікативною культурою: розширення знань з основ комунікативної лінгвістики та їх практичного застосування у педагогічному процесі ЗДО; оволодіння умінь обирати та вибудовувати комунікативну стратегію в освітньому процесі, дотримуватися норм етикету при педагогічній комунікації для забезпечення максимальної ефективності педагогічного спілкування.

2.2 Завдання практичної підготовки

Завдання практичної підготовки:

- закріплення, розширення та поглиблення теоретичних знань щодо функцій педагогічного спілкування та ознак культури мовлення педагога;
- ознайомлення з інтерактивними формами та методами розвитку та саморозвитку комунікативної культури щодо професійної педагогічної діяльності;
- набуття вміння адекватного рішення конфліктних комунікативних ситуацій відповідно до норм комунікативної культури;
- удосконалення вміння аналізувати та інтерпретувати комунікативні ситуації у різних епізодах педагогічного спілкування;
- формування у здобувачів способів ефективної міжособистісної взаємодії з дітьми і дорослими;
- вироблення творчого підходу до комунікативної діяльності;
- підвищення рівня педагогічної майстерності здобувачів як важливої складової успішності майбутньої педагогічної діяльності.

2.3 Матриця компетентностей, програмних результатів та видів практичної підготовки з практикуму з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання і контролю	Результати навчання
<p>ЗК – 6 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК – 7 Здатність грамотно спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК – 8 Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК – 10 Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.</p> <p>ФК – 9 Здатність до</p>	<p>ПРН – 15 Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності.</p> <p>ПРН – 22 Застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях</p> <p>ПРН – 23 Виявляти навички до самовдосконалення, самоосвіти та самореалізації в професійній діяльності.</p>	<p>Метод проблемного викладення матеріалу, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, метод проєктів, створення ситуацій проблемного спілкування, обґрунтування логіки вирішення проблеми та добору доказів, суджень, аргументів; демонстрація перспективи розвитку ідеї та можливостей практичного використання</p>	<p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - нормативно-правові засади організації освітнього процесу ЗДО; - зміст і структуру освітнього процесу у ЗДО; - основи професійної майстерності педагога ЗДО; - особливості педагогічної комунікації; - способи ефективної взаємодії з дітьми

<p>самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.</p> <p>ФК – 16 Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності.</p>		<p>отриманих висновків, метод діалогового навчання, тренінги та мікротренінги, рефлексивні технології та вправи, ігрові технології та технології фасилітаційного навчання, самостійна робота. Фронтальний та індивідуальний контроль, демонстрація та аналіз презентацій, аналіз документації практики, індивідуально- творчих поєктів, тестування, метод самоконтролю, залік.</p>	<p>дошкільного віку, колегами, батьками; - методуку самоаналізу власної комунікативної діяльності та результатів міжособистісно ї взаємодії. <i>Уміти:</i> - реалізовувати в комунікативній діяльності адекватні засоби спілкування; - створювати умови для реалізації особистісно орієнтованого підходу до освітнього процесу; - самостійно</p>
--	--	--	--

			розробляти тактику комунікативної взаємодії; - дотримуватись норм комунікативної культури в різних ситуаціях педагогічного спілкування.
--	--	--	---

3. Інформаційний обсяг практичної підготовки

3.1 Вид практичної підготовки

Практикум з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти

3.1.1 Бази практичної підготовки

1. ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ).
2. Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (м. Краматорськ).
3. Заклади дошкільної освіти м. Слов'янськ (ЗДО №1 «Зіронька», ЗДО №2 «Оленка», ЗДО №4 «Квітенька», ЗДО №8 «Орлятко», ЗДО №24 «Ракета», ЗДО №20 «Теремок», ЗДО №55 «Лелека»).

3.1.2 Зміст і завдання індивідуальної роботи здобувача під час практичної підготовки

Структура практичної підготовки

№ з/п	Етапи роботи	Види діяльності	Кількість годин
1	Організаційний етап	Організаційно-ознайомча діяльність	5
2	Підготовчий етап	Підготовча діяльність з теорії та практики комунікативної діяльності.	15
3	Основний етап	Теоретико-аналітична діяльність Аудиторна та позааудиторна діяльність Психодіагностична діяльність Інтерактивна діяльність Творчо-дослідна діяльність	60
4	Заключний етап	Підсумкова діяльність	10
Усього годин			90

Зміст практичної підготовки

№ з/п	Види роботи і завдання практики	Кількість годин
	Організаційний етап	
1	Участь в установчій конференції з «Практикуму з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти»: - ознайомлення зі змістом та завданнями практики; - отримання здобувачами методичних рекомендацій та індивідуальних завдань; - ознайомлення з особливостями комунікативної	2

	діяльності фахівця дошкільної освіти.	
2	Ознайомлення з методичною документацією та змістом компетентностей, які формуються відповідно до освітньої програми	3
Усього		5
№ з/п	Види роботи і завдання практики	Кількість годин
	Підготовчий етап	
3	<p>Підготовка щоденника для відображення змісту роботи (запис яскравих висловлювань, думок щодо проблеми спілкування та власних вражень, поглядів, побажань).</p> <p>Підготовка презентації «Спілкуватись з дитиною! Як?» (Пошуки ефективних засобів взаємодії з дитиною дошкільного віку).</p> <p>Самоаналіз комунікативної діяльності за допомогою рефлексивної технології «Мій стиль спілкування».</p> <p>Добір теоретичних та практичних матеріалів щодо проблеми оптимізації спілкування «Мистецтво бути іншим».</p>	5
4	<p>Відвідування лекційних занять:</p> <p>«Теоретико-методологічні засади професійно-комунікативної культури фахівця дошкільної освіти».</p> <p>«Спілкування як основний засіб професійної діяльності педагога закладу дошкільної освіти».</p> <p>«Комунікативна культура педагога як складова професійної майстерності».</p>	6
5	Підбір психодіагностичних методів і методик, спрямованих на вивчення комунікативної діяльності та характеристик спілкування відповідно до норм комунікативної культури.	4
Усього		15
	Основний етап	
6	<p>Аналіз науково-теоретичних положень, виконання практичних та творчих завдань (у тому числі і з діагностики) з наступних проблем:</p> <ol style="list-style-type: none"> «Інтеграція ідей науковців минулого щодо проблеми людської комунікації в сучасну освіту». Проблема комунікативного розвитку особистості в сучасному науковому просторі. Культура педагогічного спілкування в освітній теорії і 	<p>3</p> <p>3</p> <p>6</p>

	практиці. 4. Професійно-педагогічна комунікація як феномен педагогічної діяльності. 5. Педагогічне спілкування як провідна складова комунікативної культури фахівця дошкільної освіти. 6. Слово як важливий інструмент професійної діяльності педагога ЗДО. 7. Сутність та структура професійно-комунікативної культури педагога закладу дошкільної освіти. 8. Комунікативний компонент професійно-комунікативної культури вихователя ЗДО. 9. Емоційний компонент професійно-комунікативної культури вихователя ЗДО. 10. Інтерактивні технології як засоби формування комунікативної культури суб'єктів освітнього процесу. 11. Саморозвиток комунікативної культури фахівця дошкільної освіти.	6 6 6 6 6 6 6 6
Усього		60
	Заключний етап	
7	Оформлення звітних матеріалів до кожного тематичного дня практики і затвердження їх керівником практики: - обробка та інтерпретація отриманих даних психодіагностики; - підготовка презентації з кожної теми, що пропонується; - підготовка та презентація доповіді на науково-практичну конференцію з будь-якої з проблем; - представлення звіту з проходження «Практикуму з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти».	6
8	Підготовка до захисту та захист звітних матеріалів про проходження практики.	2
9	Підведення підсумків практики.	2
Усього		10
Усього за навчальним планом		90

3.3 Організація та керівництво практичної підготовкою й порядок її проходження (обов'язки методистів і здобувачів)

Організація та керівництво практичною підготовкою:

Загальне керівництво практикою здійснює завідувач випускової кафедри. Він планує розподіл годин щодо керівництва практикою, а також здійснює контроль за проходженням її.

Безпосереднє керівництво виробничою практикою кожного здобувача виконує викладач-керівник практики (який має стаж роботи за профілем підготовки фахівців не менше 3-х років), якого призначає завідувач кафедри відповідно до педагогічного навантаження. При призначенні викладача-керівника враховуються його наукові інтереси та спеціалізація практиканта.

Перед початком практики керівники практичної підготовки від випускової кафедри проводять установчу конференцію, на якій здобувачам роз'яснюють мету, завдання, зміст, форми організації, порядок проходження практики та вимоги до звіту. Після закінчення проводиться звітна конференція з аналізом її підсумків.

Керівники практичної підготовки від випускової кафедри в контексті виробничої практики «Практикум з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти» виконують наступні види роботи:

- розробляють робочу програму виробничої практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та методичні вказівки щодо її проведення;
- розробляють та затверджують перелік індивідуальних дослідницьких завдань з методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- проводять установчу та підсумкову конференцію, заслуховують звіти здобувачів про проведену роботу, розробляють заходи щодо удосконалення практики здобувачами.

Керівники-методисти виробничої практики зобов'язані:

- розподілити разом із завідувачем випускової практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на місця проходження практики;
- планувати роботу здобувачів;
- бути присутнім під час виконання завдань здобувачами, приймати участь у їх обговоренні;
- надавати консультації практикантам щодо виконання індивідуальних творчих або дослідницьких завдань змісту робочої програми практики й оформлення звітної документації;
- повідомляти здобувачів про систему звітності з практики;
- підвести підсумки виробничої практики, оцінити роботу кожного здобувача, скласти рецензії за результатами проведеної ним роботи та надати їх завідувачу випускової кафедри.

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти при проходженні виробничої практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо її проходження й оформлення всіх необхідних документів;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою виробничої практики;
- розробити та затвердити індивідуальний план проходження практики, вести щоденник для відображення змісту роботи проходження практики, своєчасно оформити всі документи та скласти звіт;
- проходити практику за строками, визначеними в наказі по університету;
- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку університету, виконувати розпорядження ректора, декана, завідувача кафедри, їх заступників і керівника практики;
- після закінчення практики, у тижневий термін подати керівнику від кафедри пакет звітної документації.

3.4 Форми підсумкового контролю результатів практичної підготовки

Оцінювання результатів практичної підготовки проводиться у формі звіту по закінченні практики.

Звітна документація:

1. Ідивідуальний план роботи з виробничої практики, що фіксує всі форми роботи під час практики, терміни та відмітку про виконання.
2. Щоденник практики, що фіксує дати та зміст роботи (із записом власних вражень, думок, поглядів, побажань). Щоденник ведеться кожного дня із систематичними записами усіх видів робіт і спостережень.
3. Обґрунтований аналіз змісту теоретичних основ проблеми комунікативного компоненту професійної діяльності фахівця дошкільної освіти.
4. Матеріали щодо виконаних завдань з кожної проблемної теми. Самоаналіз якості їх виконання.
5. Аналіз заходів, що переглянуто в ході проходження практики.
6. Розробка (сценарій та супровідні матеріали) підсумкового заходу.
7. Звіт щодо проходження виробничої практики здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти.

До звіту додається:

1. Рецензії керівника (методиста) з практичної підготовки.
2. Відомість-характеристика з практичної підготовки.

3.5 Критерії оцінювання

Критерії оцінювання програмних результатів практики здобувачів вищої освіти, затверджені в ДДПУ (для оцінювання захисту звіту з виробничої практики):

Критерії оцінювання кожного з завдань практичної підготовки здобувачів отримують перед початком практики. Диференційована оцінка (бали) за кожне завдання практичної підготовки виставляється методистом від кафедри дошкільної освіти. Після завершення практики відбувається захист у присутності комісії. Підсумкова оцінка за виробничу практику

враховується нарівно з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача. Результати захисту звіту з практичної підготовки заносяться в залікову відомість і залікову книжку.

Результати практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти під час проходження виробничої практики визначаються в балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Рівень сформованості у магістрів компетентностей після проходження виробничої практики оцінюється згідно із загально-визначеними вимогами системи вищої освіти України.

Максимальний бал виробничої асистентської та науково-дослідної практики магістрант отримує за:

- творчий підхід до виконання теоретичних завдань;
- підготовку логічного, змістовного наповнення кожного дня практики відповідного до його тематики;
- своєчасно наданий і згідно вимог оформлений пакет звітних документів;
- повне викладення змісту виконаних робіт під час проходження виробничої практики (в доповіді під час звіту).

Оцінювання здійснюється за п'ятибальною шкалою.

«відмінно» (90-100 балів) – звіт оформлено відповідно до зазначених вище вимог; відповіді на захисті повні, правильні, логічні та послідовні, самостійні;

«добре» (75-89 балів) – звіт оформлено відповідно до зазначених вище вимог; відповіді на захисті з деякими неточностями, але логічні і послідовні;

«задовільно» (60-74 бали) – поверхове висвітлення матеріалів практики, наприклад, неглибокий аналіз матеріалів; відповіді на захисті достатні, з деякими неточностями у змісті та логіці побудови, виконувалися з допомогою викладача, колег, конспектів тощо;

«незадовільно» (26-59 балів) – фрагментарне виконання поданих матеріалів; відповіді невірні, необгрунтовані.

«неприйнятно» (0-25 балів) – звітні матеріали не підготовлені, відповіді невірні, необгрунтовані, пропуск без поважних причин значної кількості практичної підготовки (більше ніж 50%).

Результат практичної підготовки оцінюється за 100-бальною шкалою, наведені в таблиці.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	

60 – 74 балів	задовільно	не зараховано
26 – 59 балів	незадовільно	
0 – 25 балів	неприйнятно	

Якщо магістр не проходив виробничу практику «Практикум з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти» до захисту не допускається.

Якщо магістр не проходив виробничу практику через поважні причини (хвороби – за наявності медичної довідки), він може отримати індивідуальне завдання від наукового керівника (за погодженням із завідувачем кафедри).

Відповідно до 100-бальної шкали, оцінка виставляється за певні види роботи, наведені в таблиці.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам з результатами поточного контролю (денна/заочна форма навчання)

Оцінювання за розділами	Бали
1. Теоретико-аналітична діяльність	40
Організаційно-ознайомча діяльність	20
Підготовча діяльність з теорії та практики комунікативної діяльності	20
2. Аудиторна та позааудиторна діяльність	50
Психодіагностична діяльність	10
Інтерактивна діяльність	20
Творчо-дослідна діяльність	20
Захист практики	10
Усього	100

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за завданнями за результатами поточного контролю (денна/заочна форма навчання)

	Завдання	Розподіл балів	
		Max	Min
1	Індивідуальний план роботи з виробничої практики	4	2
2	Підготовка щоденника для відображення змісту роботи (запис яскравих висловлювань, думок щодо проблеми спілкування та власних вражень, поглядів, побажань).	4	2

3	Підготовка презентації «Спілкуватись з дитиною! Як?» (Пошуки ефективних засобів взаємодії з дитиною дошкільного віку).	8	6
4	Самоаналіз комунікативної діяльності за допомогою рефлексивної технології «Мій стиль спілкування». Добір теоретичних та практичних матеріалів щодо проблеми оптимізації спілкування «Мистецтво бути іншим».	8 8	6 6
5	Відвідування лекційних занять	6	4
6	Підбір психодіагностичних методів і методик, спрямованих на вивчення комунікативної діяльності та характеристик спілкування відповідно до норм комунікативної культури.	20	12
7	Аналіз виконання практичних та творчих завдань (у тому числі і з діагностики) з наступних проблем:	10	6
8	Оформлення звітних матеріалів до кожного тематичного дня практики і затвердження їх керівником практики: - обробка та інтерпретація отриманих даних психодіагностики; - підготовка презентації з кожної теми, що пропонується; - підготовка та презентація доповіді на науково-практичну конференцію з будь-якої з проблем; - представлення звіту з проходження «Практикуму з комунікативної культури фахівців дошкільної освіти».	4 6 6 6	2 3 3 3
9	Підготовка до захисту та захист звітних матеріалів про проходження практики.	10	5
	Усього	100	60

7. Рекомендована література

Основна:

1. Мороз-Рекотова Л.В. Професійно-комунікативна культура вихователя закладу дошкільної освіти: навчальний посібник Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2020. 208 с.
2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
3. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування. К.:

Університетська книга, 2019.

4. Терещенко Л. Комунікативна компетентність педагога: три методики для діагностування. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2018. №6. С.4-11.

5. Гриценко Т.Б., Гриценко С.П., Іщенко Т.Д., Мельничук Т.Ф., Чуприк Н.В., Анохіна Л.П. Етика ділового спілкування: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019.

6. Пентиліук М., Маруніч І., Гайдаєнко І. Ділове спілкування та культура мовлення. К.: Центр навчальної літератури, 2019.

7. Воронкова В.Г., Беліченко А.Г., Мельник В.В., Ажажа М.А. Етика ділового спілкування. Навчальний посібник для ВНЗ (рекомендовано МОН України). Вид. 2-ге, Львів: Магнолія, 2021.

Допоміжна:

1. Бузінський В.В. Особливості соціально-психологічної адаптації учителя в контексті Нової української школи. *Шкільна освіта Хмельниччини: психолого-педагогічний супровід модернізаційних процесів*. Хмельницький: ХОІППО, 2020. С. 43–45.

2. Біличенко Г. В. Міхєєва О.І. «Теоретико-методична підготовка вихователів до педагогічного супроводу розвитку комунікативної культури дітей дошкільного віку» Гуманізація навчально-виховного процесу: збірник наукових праць №1(100) За заг. ред. док. пед. наук, проф. І.А. Хижняк. Краматорськ ЦТРІ «Друкарський дім», 2021. С 139-151.

3. Мацюк З., Хвесик О. Комунікативні здібності як домінуюча характеристика мовленнєвої особистості дитини. *Педагогічний часопис Волині*. 2018. №1(4). С. 88–94.

4. Культурно-гуманітарні стратегії розвитку університетської освіти в умовах динамічних суспільних трансформацій : моногр. / Л. С. Горбуновата ін. Київ : ІВО НАПН України, 2018. 226 с.

5. Наварро Д. Словник мови тіла. Секрети невербальної комунікації [пер. з англ. А. Легконєць]. 2021.

6. Чмут Т. К., Чайка Г. Л., Лукашевич М. П., Осечинська І. Б. Етика ділового спілкування: Підручник, 2011 [Електронний ресурс]
<http://www.ex.ua/11142469>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Ораторське мистецтво: навч.-метод. посіб. URL:
http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Biblioteka_Magistra/f3e7888f-ebb4-4698-a3cd-10840df8d3a2.pdf

2. Туркот Т. І. Зміст та структура комунікативної культури педагога. *Педагогіка вищої школи*. Електронний ресурс. Режим доступу до документа:
<http://westudents.com.ua/glavy/50551-zmst-ta-struktura-komunkativno-kulturi-pedagoga.html>.

3. Грушевицкая Т.Г., Попков В.Д., Садохин А.П. Основы межкультурной коммуникации: учебник для вузов. URL: <http://www.countries.ru/library/intercult/mkru.htm>
4. [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua) – офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського.
5. Концепція розвитку педагогічної освіти: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776. [Електронний ресурс]. – URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennyakoncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.

9. Посилання на дистанційний курс

Сторінка курсу в Moodle :